Ao. 1830.

BREDASCHE COURANT.

Woensdag den 3 Maart. No. 18.

NEDERLANDEN.

Bonn, — 2 Maart.

Reeds lang waren er billijke klagten over het te groot getal [illegible] beraadslagingen over de tienjarige Staatsbegrooting, hebben eenige leden der Tweede Kamer hunne aandacht op de mogelijke bezuiging in de zamenstelling en werkzaamheden van dat Staatslighaam gevestigd. Z. M., steeds geneigd, om aan dergelijke aanmerkingen een billijk gehoor te verleenen, heeft, bij missive van den 20sten Februarij, eene concept-wet aan de Tweede Kamer, in derzelver zitting van vrijdag den 26sten, ingezonden, strekkende, om de tegenwoordig bestaande zestien leden dier kamer op de helft te verminderen en alzoo op acht te brengen. Niemand voorzeker zal zich over die voordragt bedroeven, dan degenen, welke, in de onderscheiden provincien, misschien op de, door den dood van den heer *Papin*, open gevallen, en, door het eventueel overlijden van andere leden, nog open te vallen *sinecures* bij dezelve loerden, en misschien eenige leden der Tweede Kamer zelve, welke, door het aannemen dezer concept-wet, de gelegenheid zullen verliezen, om iemand hunner gunstelingen te bevoordeelen.

In opgemelde zitting zijn negmaals een aantal rapporten en petitien uitgebragt, meestal niet meldingswaardig of reeds door andere dagbladen vermeld. De minderheid der commissie had, op zeker rekest tegen de voordragen wet op de drukpers, geadviseerd, dat hetzelve, als behelzende hoogst onbetamelijke uitdrukkingen, bij voorbeeld de zulke, die strekking hadden, om de tegenwoordige regering van het Rijk met die van den *Hertog van Alba* en van *Buonaparte* te vergelijken, ter zijde te leggen. Hieruit ontstonden eenige discussien, in welke de baron *de Stassart* beweerde, *dat men zich aan eenige min betamelijke uitdrukkingen in een verzoekschrift niet behoefde te storen* (hoe gedenkelijk!), en de baron *de Jonge* de bedoeling der stellers van het stuk wilde verdedigen, maar, door de stemmen der verontwaardigde leden, tot stilzwijgen werd gebragt. Met 52 tegen 26 stemmen werd besloten, het schandschrift niet ter griffie te deponeren, maar ter zijde te stellen.

— Het, in de zitting der Tweede Kamer van den eersten der voorleden maand ingekomen verslag nopens den staat der hooge, middelbare en lagere scholen in 1828 ziet thans het licht. Uit hetzelve blijkt zonnenklaar, hoe deze gewigtige tak van het maatschappelijk welzijn, door de vaderlijke zorgen der regering, trapsgewijze toeneemt en hoe kwalijk men handelen zou, het geschreeuw eener factie gehoor gevende, met van dat heilzame en zulke heerlijke vruchten dragende toezigt in het geringste deel af te zien. Wij bepalen er ons bij met, uit dat verslag, eenige bijzonderheden, eene provincie betreffende, over te nemen:

In deze provincie wordt overal, eenen langzamen, doch zekeren voortgang en goede bespeurd, en zoo er al, bij sommige plaatselijke besturen, ten aanzien der verbetering van het onderwijs, bekrompen gedacht en gehandeld is, bij anderen is één wenk genoegzaam geweest, om, op eene voorbeeldige wijze, niet zelden meer dan men had verlangt, het goede tot stand te zien brengen. Tongelre, Deurne, Ginneken, Haagsenhage, Haarsteeg en Heusden worden als voorbeelden van het laatstgemelde opgegeven. Den onderwijzer door de geheele provincie wordt de welverdiende lof toegezwaaid; hunne gezelschappen blijven zich al meer en meer door nutte werkzaamheden onderscheiden en zij bevestigen op nieuw het heilzame hunner instelling. Ook neemt het mede daardoor verbeterd onderwijs de ouders meer en meer gunstiglijk in, hetwelk, door het toenemend getal leerlingen en de behoefte aan nieuwe school-lokalen, in eene hooge mate bewezen wordt. Op slechts enkele scholen staat het onderwijs nog een gedeelte van het jaar stil, en dit kleine getal was in 1827 nog verminderd. De invoer van een stel nieuwe maten en gewigten in iedere school maakt het onderwijs in het nieuwe stelsel daarvan gemakkelijk en belooft den gelukkigsten invloed op het dagelijksche leven. De behoefte van een provinciaal schoolfonds tot het onderwijs der behoeftige klasse [illegible]

— Z. M. heeft, bij besluit van den 9den Februarij, aan tien gemeenten der provincie Limburg, subsidien voor reparatie aan kerken en pastorijen toegestaan, te weten: voor Venlo, *f* 3000, voor Vaals, *f* 3000; voor Neeritte, *f* 400; voor Boersheim, *f* 800; voor Obbigh, *f* 800; voor Gorsum, *f* 400; voor Eigenbilsen, *f* 400; voor Bocholt, *f* 500; voor Schimmert, *f* 3000, en, voor Buchten onder Born, *f* 800.

— De *Standaerd van Vlaenderen* beticht den *Courier des Pays-Bas* van .... (ja, lezers, raadt eens) van *zachtheid, bloodheid* of *timiditeit* en *vrees*. Het laatste [illegible] gevoelig over en verzekert, in zijn no. van fl. Zondag, dat hij zulk een verwijt niet verdient. Wij hebben er geen oogenblik aan getwijfeld.

— Men schrijft uit *Bonn*, dat het huis, door den herpemden *Niebuhr* bewoond, door de vlammen verteerd is. De geheele boekverzameling van dezen geleerde is daarbij vernietigd, zonder dat men zelfs de handschriften heeft kunnen redden. Onder deze laatsten bevond zich het derde deel der *Romeinsche Geschiedenis*, hetwelk geheel afgewerkt en voor de pers gereed was. Men mag het verlies van zoo veel schats als onherstelbaar beschouwen, vooral indien de berigten gegrond zijn, dat den heer *Niebuhr*, ten gevolge van dit onheil, alle lust tot hervatting zijner werkzaamheden ontnomen is.

Het schijnt, dat een ongunstig noodlot beroemde geleerden vervolgt. Terwijl alzoo de boekerij van Niebuhr eene prooi der vlammen geworden is, hebben sommige liefhebbers den beroemden natuuronderzoeker Humboldt, in *Berlijn*, nagenoeg alle zijne werktuigen, van welke hij zich tot het doen zijner gewigtige waarnemingen bediende, ontstolen.

— Men zegt, dat de Hertog van Wellington, voor zijnen persoon, een voorschot zal doen van 200,000 ponden sterl. (ruim 2,000,000 hollandsche guldens) ten behoeve der onderneming van den doorgang onder den Teems. Het is bekend, dat gemelde Hertog een bijzonder belang in het gelukken dezer onderneming schijnt te stellen. Ook wil men, dat Z. E. het daar heen zou willen leiden, dat de voltooijing van dezen arbeid aan eenen [illegible] ingenieur dan *Brunel* (de eerste uitvoerder) zoude worden opgedragen.

— Ter brandblussching heeft men, in den laatsten tijd, te *Londen*, gebruikt gemaakt van brandspuiten, door stoom in beweging gebragt. Deze hebben niet alleen uitmuntend voldaan, maar zelfs in uitwerking de gewone pompen verre overtroffen.

— Het schijnt thans zeker, dat Prins *Leopold van Saksen-Coburg*, op den 21sten Februarij ll., de souvereiniteit van Griekenland aangenomen heeft.

— Onder de verschillende geruchten, betreffende de nieuwe inrigting, die het ministerie van oorlog zoude verkrijgen, als ook omtrent eene wijziging in de formatie der staande armee, hebben wij opgemerkt, dat het gouvernement voornemens schijnt te zijn, de miliciens (lotelingen) niet gedurende één jaar, maar drie opeenvolgende jaren, onder de wapenen te houden. Dit gerucht schijnt des te meer grond te hebben, daar er, sedert eenigen tijd, reeds meer pruissische maatregelen bij ons leger in werking zijn gebragt.

De wijzingen overigens, welke in het bestuur van het Departement van Oorlog, sedert de instelling van eenen Directeur Generaal van Oorlog werden te gemoet gezien, zijn dezer dagen vastgesteld geworden. De Directien voor het Personeel en Militaire zaken, voor de Administratie en voor de Genie, zijn, op den voet, zoo als die tot dus verre bestonden, gesupprimeerd, en zijn de heeren generaals Baron *Tengnagell* en *Reuther*, benevens de Kolonel *van Hoeff*, uit hunne

betrekkingen tot dezelve eervol ontslagen. Men verneemt, het eerstgenoemde Generaal, als Lid der Militaire Commissie op den Bondsdag te Frankfort, den generaal *Wildeman* zal vervangen, die de functien van Adjunct-Chef van den generalen staf van het Leger zal hernemen, en dat de generaal *Reuther* belast is met het oppertoezigt over de Administratie van het Leger. De algemeene Directie der Genie moet overigens van het Departement van Oorlog afgescheiden, en op zich zelve gebragt zijn, onder de leiding van den Kolonel *van Hoëff*, als Chef, die de bevelen omtrent de dienst der Fortificatien onmiddelijk van Zijne Koninklijke Hoogheid den Admiraal en Kolonel Generaal zal ontvangen. Eindelijk wordt als Chef van de afdeeling voor het personeel en militaire zaken bij het departement van Oorlog opgegeven, de kolonel bij den generalen staf van het leger, *F. W. Graaf van Limburg Stirum*, en tot Chef van de afdeeling voor de Administratie, de Agent van het departement van oorlog, *C. Schokker*, tot hiertoe belast met de dienst der Administratie bij het corps Marechaussés. De heeren *le Fèvre* en *de Bas*, agenten van het departement van Oorlog, zijn mede uit hunne bijzondere betrekkingen tot het departement eervol ontslagen en voorloopig ter beschikking van het zelve gesteld, tot dat hun eene andere bestemming zal zijn aangewezen.

De engelsche brieven van den 26sten en de fransche van den 27sten Februarij hebben volstrekt niets belangrijks aangebragt.

Wij kunnen het genoegen hebben, onze stadgenooten aan te kondigen, dat de Heer *Schultze*, met zijn verdienstelijk gezelschap hoogduitsche operisten, hier ter stede, door hunne zoo gevolgde tooneel-vertoningen in het laatst verloopen najaar, zeer voordeelig bekend, binnen kort zijn tooneel alhier weder zal openen. De buitengewone strenge winter, welke hem, door de onmogelijkheid tot het vervoeren van zijne decoratien en costumes, genoodzaakt heeft, het geheele saisoen door te Middelburg te verblijven, heeft hem in de onmogelijkheid gebragt van zijn aangekondigd voornemen, om, in December ll., nog eenige Opera's alhier op te voeren, te volbrengen. Zijn gezelschap is thans volledig, zoo dat hij in staat is, om alle de stukken van zijn repertoire te geven, aan welker keuze de Zangstukken van *Mozart*, Johan von Paris en Die Wunderlampe, benevens van *Boyeldieu*, prijken.

RIVIER BERIGTEN.

Die zijn, hoezeer men hier en daar niet vrij van gevaar is, over het algemeen niet ongunstig. De ijs-dam voor Loevenstein was den 28sten Februarij opgebroken. — Dienzelfden dag overstroomden eenige gedeelten der dijken onder Alem en aan de Blaauwe Kaus, zonder dat zulks echter merkelijke schade heeft toegebragt.

Op de hoogten van Eck en Wiel, aan den Neder-Rijn en Lek, heeft zich een ijsdam gezet, welke het water dermate opkeert, dat de dijk aldaar, op den eersten dezer, op het overloopen stond. Indien aldaar eene dijkbreuk mogt ontstaan, zouden de Neder-Betuwe en de Tieler-waard in-loopen. Men was te Gorinchem dermate daarvoor beducht, dat bij het dijksbestuur gedelibereerd is, of men ook bij voorraad de overlaten te Dalen tot ontlasting van dat water op de Merwede zou openen.

De Buurwijksche overlast werkte, in den morgen van denzelfden dag, met 77 duim.

Mengelingen.

NOORDEN EN ZUIDEN.

(1ste Artikel.)

Dat het Gouvernement de Noordelijke Provincien veel meer dan de Zuidelijke begunstigt, is bereids in onderscheiden tijdschriften wederlegd geworden. Wij behoeven daartoe slechts het *Nijmeeuwsch Handelsblad* van den 3den, *de Noordster* van den 4den, en de *Arnhemsche Courant* van den 13den October te noemen. Wij achten echter daarmede dit onderwerp niet afgedaan; maar nog voor nadere toelichting vatbaar. Het oogmerk der factie, met het onophoudelijk bijeenbrengen van zoogenaamde bewijzen voor de waarheid van hare stelling, heeft geen ander doel, dan om de verdeeldheid tusschen de beide groote deelen des Rijks volkomen te maken. *Diviser pour regner* (*) geldt ook hier, en eene treurige ondervinding van weinige maanden heeft doen zien, hoe gereedelijk de hartstogten, door snoode inblazingen, in beweging kunnen worden gebragt. Het is de pligt van elk Nederlander, om het zijne, tot herstel van den vrede des lands, toe te brengen. Daartoe moet de overtuiging leiden, dat de Regering zich waarlijk aan geene partijdigheid heeft schuldig gemaakt; dat de aangevoerde bewijzen op valsche voorgevens gegrond zijn, en dat het zaak is daaraan geen, althans geen onvoorwaardelijk, geloof te hechten. Ook behooren wij onze zuidelijke landgenooten, met die oprechtheid en vrijmoedigheid, welke aan Leden van hetzelfde huisgezin voegt, te doen gevoelen, dat zij ter goeder trouw dwalen, wanneer zij denken, dat Noord-Nederland, in eenige opzigten, wezenlijke voordeelen uit de vereeniging met de Belgische Provincien zoude hebben getrokken; dat het tegendeel waar is, en ijdelijk, hen aantoonen, uit welk standpunt wij ons gemeenschappelijk bestaan moeten beschouwen, om wederkeerig alle redenen tot wantrouwen en verdeeldheid te doen ophouden; opdat, ware het mogelijk, uit de tegenwoordige twisten (want niet anders mogen wij ze noemen), ware verbroedering en hoogachting voor elkander mogen ontstaan.

De Zuidelijke bladen geven hoog op van de bewijzen, welke zij als wiskunstig zeker stellen, omdat zij die *in cijfers* bijbrengen; doch eene eerste bedenking, welke wij daarop mogen maken, is deze: zijn de opgegeven cijfers juist? Ook wij ontkennen de waarde van het bewijs niet *cijfers* niet; doch het is geenszins onverschillig, of het getal, dat wordt opgegeven, naauwkeurig is.

Intusschen zoekt men te vergeefs naar eene aanwijzing der bronnen, waaruit die cijfers ontleend zijn, en aan dit onvermijdelijk vereischte beantwoorden de dagbladen, welke dit onderwerp met zoo veel hevigheid hebben behandeld, volstrekt niet. Neemt men den Staats-almanak ter hand, om op het spoor der opgaven te geraken, dan vindt men daarin vele namen, waardoor echter de Noord- van den Zuid-Nederlander moeijelijk is te onderscheiden; en, is men in de gelegenheid, om de antwoorden van het Gouvernement op de aanmerkingen der sectien van de Tweede Kamer der Staten Generaal, wegens het ontwerp der tienjarige begrooting, ter vorige zitting aangeboden, na te zien, dan falen alle de getallen.

Volgens *le Belge*, zoude, bij het Ministerie van Justitie, op een *veertigtal* Noord-Nederlandsche ambtenaren *(Employés Hollandais)* niet een Belg zijn; terwijl, uit de gemelde officiele opgaven blijkt, dat het kader der vaste ambtenaren bij dat Ministerie, in welken zin het woord *Employés* te verstaan is, niet meer dan 60 beloopt! Volgens den Staats-Almanak, is overigens een der Referendarissen bij dat Departement een Zuid-Nederlander of Belg (zoo men die benaming verkieslijker acht); zoodat al hetgeen de *Belge* daaromtrent gesteld heeft, den toets van een naauwkeurig onderzoek niet kan doorstaan.

Van nog bedenkelijker aard zijn intusschen de redeneringen van den *Politique*, om dat die op eenen grondslag rusten, welke niet aannemelijk is, en waaraan volstrekt niet kan worden toegegeven.

Aldaar lezen wij:

» La population des Provinces Meridionales, formant plus des $\frac{2}{3}$ de
» la population totale du Royaume, pour que la repartition des
» emplois entre le Nord et le Midi fut équitable, il faudrait qu'il
» moins que le nombre des employés septentrionaux fut à celui des
» employés meridionaux comme $\frac{2}{3}$ est à $\frac{1}{3}$, ou comme 2 à 3." (†)

Een ieder ontwaart, dat de courantier, bij dit gezegde, blootelijk treedt in eene beschouwing hoedanig de verhouding tusschen het Noorden en Zuiden, bij het begeven van ambten zoo moeten wezen, indien daarbij de *bevolking* van elk deel des Rijks als maatstaf werd in acht genomen. Maar een ieder, die in Grondwet kent, hetgeen vooral het geval niet zoodanige dagbladschrijvers behoort te zijn, die slechts de tolken der openbare meening beoogen, kan echter alhier niet voort redeneren, wanneer het hem zeer goed bewust is, of zijn moet, dat, bij de vereeniging van Holland en België, de verhouding van het eene deel des Rijks tot het andere in bepaalde overweging is genomen, en dat, bij het vaststellen der Grondwet, is erkend geworden: » dat de juistheid van den ingevoerden
» maatstaf der bevolking, en vooral ook deszelfs toepassing op de
» vereeniging der negentien provincien, niet klaar kon worden
» geoordeeld; dat de buitenlandsche bezittingen, welke sommige
» dier Provincien tot moederland hebben, de uitgestrektheid van
» den handel daarmit gebeurd, en de millioenen bewoners, onder
» hare regering levende, niet gedoogden, den maatstaf van de ver-
» tegenwoordiging enkel in de Europesche bevolking te zoeken; en-
» delijk, dat het eenige middel tot vestiging van eene opregte en al-
» toosdurende vereeniging tusschen de beide gedeelten van het Rijk
» eene geheel gelijke vertegenwoordiging van beide was."

Ongeacht deze bekende daadzaak, dezen onwrikbaren grond van het

(*) Verdeel om te regeren.

(†) De bevolking der Zuidelijke provincien ruim $\frac{2}{3}$ van die der onzijdelijk bekende, zou de billijkheid in de verdeeling der ambten tusschen Noorden en Zuiden eischen, dat het getal Noordelijke tot dat der Zuidelijke ambtenaren in verhouding ware als 2 tot 3, of als 2 tot 3.

Staatsraad onzes koningrijks, welke niet slechts op het getal der afgevaardigden, maar ook op dat der ambtenaren toepasselijk zou zijn, indien regelen van zoodanigen aard immer in het begeven van ambten konden worden gevolgd, behaagt het echter *le Politique*, om daarop zijne berekeningen voort te zetten, en willekeurig en, met opzet, op zulk eenen verkeerden grondslag door te draven.

Doch het zou bovendien, *bij een naauwkeurig onderzoek*, te bewijzen zijn, dat het getal Belgen, die bij de publieke administratien, sedert de vereeniging met Holland, werkzaam zijn geweest, gewis de vreischte helft heeft bedragen, daar het bekend is, hoe de Belgen, die eenige bediening bij de Departementen van algemeen Bestuur hebben bekleed, bij elke gelegenheid, getracht hebben, naar de Zuidelijke Provincien terug te keeren.

Aan dien wensch is, door de Regering, met vaderlijke, doch nu miskend wordende, inzigten, wij moeten bijna zeggen, zoodanig te gemoet gekomen, dat aan Noord-Nederlandsche ambtenaren, die hetzelfde, ten aanzien hunner Provincien verlangden, die gunst niet, of zeer schaars, is te beurt gevallen. Wanneer men nu hierbij in aanmerking neemt, dat Holland, van het laatst van 1813 af, eenen georganiseerden staat vormde; dat, bij de Departementen van Algemeen Bestuur, in 1814, zoo vele ambtenaren van vroegere jaren en tijdvakken weder zijn geplaatst geworden, die in hun eenmaal verkregen regt moesten worden gehandhaafd; dat, reeds in 1818, maatregelen van bezuiniging begonnen zijn, waardoor aan eene uitbreiding van het personeel der ambtenaren niet heeft kunnen gedacht worden; dat nogtans, aan vele Belgische beambten, omdat zij Belgen waren, eene schitterende loopbaan is te beurt gevallen, buiten evenredigheid met hunne vroegere betrekkingen in de Zuidelijke Provincien; waarvan de Administratie der Belastingen getuigenis zou kunnen opleveren; eindelijk, dat vele Belgen, in de eerste jaren, om redenen, die wij thans niet zullen vermelden, niet hebben willen geplaatst zijn; dan zoude ook hier, indien men luststogtelijk wilde spreken, gezegd kunnen worden: *Fi donc, si nous ne nous trompons, des faits, qui parlent un peu haut!* (§)

In navolging van de berekeningen der *Politique*, omtrent de ambtenaren, maakt *le Courrier de la Sambre* dezelfde vergelijking wegens het getal der afgevaardigden in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Op 110 leden, zouden er 69 voor het Zuiden, 41 voor het Noorden moeten wezen. Daar dit het geval niet is, heeft België, volgens de redeneringen van den *Courrier*, 14 afgevaardigden *te weinig*, Holland (de vereenigde Provincien te zamen) 14 afgevaardigden *te veel*.

Zoo een dagblad in het Noorden zich mogt verstouten, om, op grond der bevolking van het Noorden te vergelijken met die van [illegible], ten einde het papier te stellen in staat om de [illegible] 69 afgevaardigden voor het Noorden, in 41 voor het Zuiden mogt opleveren, welke berekening, volgens de uitspraak der Commissie tot de Grondwet, geenszins onbestaanbaar met de billijkheid zoude geweest zijn, dan zouden *le Politique* en *le Courrier de la Sambre* geene woorden genoeg hebben kunnen vinden, om hunne verontwaardiging over eene dergelijke aanmatiging uit te drukken en hoog op te geven van *de overheersching*, onder welke het Zuiden gebukt gaat.

» Il y a deux sociétés de commerce," zegt *le Courrier des Pays-Bas*, " le Gouvernement a établi le siége de toutes deux dans le » Nord, et l'on sait au profit de qui elles sont administrées." (*) Schuilt hier verregaande onkunde of verregaande kwade trouw? De vestiging der Handelmaatschappij te 's Hage is door de *actiehouders* bepaald. De Koning behoort tot dezelven, doch het is wel bekend, dat het niet aan hem, veel minder aan de Regering, als zoodanig, is te wijten, dat aan Amsterdam of Antwerpen de voorkeur niet is gegeven. Wel heeft het Gouvernement de oprigting der Maatschappij voor de Algemeene Volksvlijt te *Brussel* bepaald.

De West-Indische Maatschappij is ontstaan uit eene vereeniging van Kooplieden te *Amsterdam*, op den voet eener naamlooze maatschappij, in dat opzigt gelijk aan de Maatschappij voor het vervaardigen van schawls te *Medemblik*, waaromtrent, zijn wij wel onderrigt, op te merken valt, dat zij grootendeels door ondersteuning der Regering is tot stand gekomen.

L'on sait au profit de qui elles sont administrées, namelijk, die *sociétés de commerce*. Gewis! zulks is bekend! Wij zullen niet spreken van de werkzaamheden der West-Indische Maatschappij, welke vermoedelijk eenen nieuwen uitweg voor de fabrikanten van het Zuiden zal openen, doch welke nog te kort bestaat, om voorbarig over hare resultaten te oordeelen. Wij zullen de nu sedert eenige jaren bestaan hebbende Handel-Maatschappij tot grondslag onzer beschouwing nemen, en vragen dan met gerustheid: wat voordeel heeft daarvan het Noorden? Bij het kwijnen van den handel, zouden Amsterdam, Rotterdam en andere plaatsen gereedelijk in staat zijn, om dat gene, wat de Maatschappij verrigt, bij het overige geringe waar te nemen. Uitsluitend zou dan wellig het Noorden daarvan de voordeelen genieten, en mogelijk meerdere voordeelen dan de Handel-maatschappij, welke, uit den aard harer inrigting en strekking, soms tot, in hunne soort, gedwongen operatien moet overgaan. Doch, wat kunnen en mogen wij als het bepaald gevolg der Handelmaatschappij aanmerken? De ongemeene bloei der Fabrieken van het Zuiden, die, voor de Handel-maatschappij, in voortdurende werkzaamheid zijn. Geene vermeerdering van welvaart althans is door gezegde inrigting, in het Noorden, zoo beslissend, als in het Zuiden ontstaan. Men zal antwoorden, dat dit niet zoo zijn kan; dat anders onze zoo bedachtzame kooplieden en kapitalisten niet zoo ruimschoots in de Handel-maatschappij zouden hebben deel genomen. Waardoor is dit echter ontstaan? Uit den smartelijken toestand des handels in het Noorden, daar, zoo deze werkelijk zoo bloeijende ware geweest, er niet zoo veel kapitaals op eenmaal ter beschikking had kunnen worden gesteld, welke, bij eenen eenigzins voorspoedigen handel, voorzeker meer dan 4 ½ pc. interest had kunnen opbrengen. Daarenboven, op wie drukt en mede de afschrijving van 2pc. op het kapitaal, welke bereids heeft plaats gehad? Op het Noorden of op het Zuiden? Niet twijfelachtig zal het den oppertijdige het antwoord zijn, dat de verhouding der aandeelen in de beide deelen des Rijks geenszins evenredig is. Drie millioenen schats heeft de Koning door het verwaarborgen der renten van de Handel-maatschappij, om zoo te spreken, geheel en al ten behoeve van het Zuiden opgeofferd, en wat is zijne belooning? Leest de dagbladen van het Zuiden, landgenooten van het Noorden! en gij zult verbaasd staan over den hoon, welke eenen Koning als de onze, die het heil zijns volks opregt bedoelt, wordt aangedaan. Nimmer werd de taal des oproers zoo straffeloos gepredikt, dan tegenwoordig. Gij hebt het gehoord, die boodschap, welke het hart der ware Nederlanders met eerbied en achting voor den Koning heeft vervuld, wordt, door eenen *Ducpetiaux*, het *ultimatum* van een *verbijsterd herschapen* genoemd. Zal (niet de Koning), maar zal de staat, zal het volk langer, op die wijze, door oproerlingen beleedigd worden, als in alle andere wel gevestigde staten verklaren de weigeraars, die zoo van den Koning en zijne daden durft spreken, tot *oproermaker*, tot *muiteling*?

De pen valt uit de hand, wanneer men bedenkt, dat, op die wijs, in Nederland, bij ontstenteris van genoegzame bepalingen, de losbandigheid tot regel verheven en alzoo het graf voor ware vrijheid gedolven is. Er is, met lieden van dat slag, welke alle goede trouw verzaken en de waarheid boosaardig verraitreren, niet te redeneren. Ook voor hen zijn deze bedenkingen niet geschreven; maar voor de welgezinden in Nederland, ten einde bij hen de kwade indrukken weg te nemen, welke valsche [illegible] wingen en voorgevens, listig voorgesteld, kunnen [illegible] gebragt. Zij zullen uit het voorafgaande kunnen [illegible] dat de *voorzijde* der medaille ook eene *tegenzijde* heeft, en dat er redenen zijn, welke schijnbare oneffenheden [illegible] genoeg verklaren.

Met hetzelfde oogmerk zullen wij [illegible] aantoonen, hoe leurgewachtig het voorgewende [illegible] dat de Regering hare partijdigheid ook tot het [illegible] kan vermits daarbij meer Noord- [illegible] dan Zuid-Nederlandsche, als officieren, zouden geplaatst zijn. Indien ooit de kwaadwilligheid steek hield, [illegible] gestraald, dan is het bij het behandelen van dit onderwerp. Voorerst gaat het zoo gemakkelijk niet, om, ten aanzien van een eenmaal vastgesteld kader officieren, de onderscheiding van Hollander of Belg in acht te nemen. Dit zou al op eene vrij zonderlinge wijze moeten plaats hebben, en deze meening zal gewis [illegible] weldenkend officier voor ongerijmd worden gehouden. [illegible] wij alle partijdigheid op dit stuk stellig ontkennen, [illegible] wij geenszins in het onderzoek te treden, waardoor [illegible] Noord- Nederlandsche dan Zuid-Nederlandsche officieren in de gelederen onzer armee aanwezig zouden kunnen zijn. Wat was België? Wat was Holland? Voor 1810, stonden de omstandigheden gelijk? Was België een volk op zich zelf? Bezat het een nationaal leger? of had het hier en daar slechts eenige officieren onder de Oostenrijksche en Fransche legers verspreid? Holland bezat, vóór 1810, eene afzonderlijke armee, welke, sedert 1795, bij de eenvormige vermindering onzen zeemagt [illegible] uitgebreid dan afgenomen was;

(§) Ziedaar, zoo wij ons niet bedriegen, [illegible] die niet weinig afdeun.

(*) Er zijn twee maatschappijen [illegible] Regering heeft beider zetel in het Noorden gevestigd; niet [illegible] voordeele van wie dezelve bestuurd worden.

en welke, in het fransche leger, een overgroot aantal officieren heeft overgebragt, welke, genoegzaam allen, door bekwaamheid en geschiktheid, zoodanig hebben uitgemunt, dat aan de meesten aanzienlijke bevorderingen en onderscheidingen zijn ten deel gevallen.

Daarenboven, tijdens de vereeniging van Holland met Frankrijk, bestond er een corps adelhorsten, zamengesteld uit bekwame en wel opgevoede jongelieden, vele van goeden huize, die allen opvolgends tot officieren zijn bevorderd, en eene gelukkige loopbaan hebben afgelegd. Zoodanige *pépinière* bezat althans België niet, en wat is later nog die drom van officieren door de zoodanige vermeerderd, die, in 1795, uit ware gehechtheid aan het vorstelijk huis van Oranje, de dienst hadden verlaten, en zich, in 1814, met vernieuwden ijver, onder de vanen van 's lands verdedigers hebben geschaard. Vele daarentegen, uit België, zijn, uit gehechtheid aan Napoleon of aan Frankrijk, eerst laat in hun Vaderland teruggekomen. Zoude het billijk zijn geweest hen boven anderen te plaatsen, die de nieuwe orde van zaken dadelijk hebben ondersteund? Of hebben deze laatsten niet eene even regtmatige aanspraak op de bescherming van het Gouvernement, dan zij, voor wie de dagbladschrijvers, ongeroepen en ongevraagd, zich als verdedigers opwerpen? En toch heeft de Koning hen, die bij *Waterloo* tegen ons streden, met vaderlijke goedheid, in het Nederlandsch Leger, opgenomen. De Koning, zeggen wij, en met vaderlijke goedheid, om dat aan Hem, de geheel onvoorwaardelijke benoeming en aanstelling der officieren van de Land- en Zeemagt is opgedragen, en aan Hem dus de eere dier edelmoedige handelwijze ten volle toekomt. Wat beduidt, vragen wij verder, de opmerking, dat, bij de wapens der *Artillerie* en *Genie*, de meeste, zoo niet alle Hoofd-Officieren, Noord-Nederlanders zijn? Strekt het hun tot eere, dat zij zich bij voorkeur op de meer wetenschappelijke wapens hebben toegelegd? Indien het waarheid is, dat geene Belgische Hoofd-Officieren der Artillerie of Genie uit fransche dienst hebben kunnen overkomen, omdat ze niet aanwezig waren, wat wordt er dan van dit geschrijf en geschreeuw? Niets dan het bewijs der schandelijke pogingen, om, ook in het Nederlandsche Leger, *tweedragt* te brengen. Maar de aanval van den *buitenlandschen* vijand is bij *Quatre-Bras* en *Waterloo* door de eendragtige volharding van Hollanders en Belgen gestuit. — Welgezinde *Nederlanders* van alle stammen moeten zich nu vereenigd onder dezelfde banier, met gelijke standvastigheid en kracht, tegen den vijand verzamen, die hen, *van binnen*, met geene mindere woede bestrijdt, en daartoe van de verfoeilijke wapenen gebruik maakt, die laaghartige muitzucht en duistere dweepzucht hebben gesmeed.

ALLERLEI.

Zeker lid van de Tweede Kamer moet zich, naar men zegt, beklaagd hebben, dat sommige openlijke dagbladen eenige zijner gezegden *ridiculiseerden*. Dat is zeker niet fraai van die dagbladen; maar wanneer deze sommige dagt-spreuken van Z. E. M., die, door *contenance-, la Tasse* en consorten, als uitdrukkingen van de grootste schranderheid worden verheerlijkt, eens *analyseren*, daarvan doen zij wel. Dat moge sommigen leeren, dat het, om over 's lands hoogste aangelegenheden mede te kunnen praten, niet genoeg is, dat men door de natuur met eene gladde tong of zoogenaamd *fluide de bouche* bedeeld is, maar ook, dat het verstand geene anders denkbeelden oplevere, dan die, welke de tucht eener degelijke ontleding kunnen doorstaan.

Wil men nu eenige stukjes van magteloze woede, een verzameling van *onzin* lezen, neem dan den *Courrier des Pays-Bas* van 19 dezer in handen, en lees het artikel *le Roi regne et ne gouverne pas* (de koning regeert maar bestuurt niet)

VOOR DE ARMEN.

NEDERLANDS MENSCHLIEVENDE LIEFDEWERK.

Hoe dringender wordt de nood onzer behoeftige landgenooten. Hunne elende roept tot ieder tot hen, die meer met tijdelijke goederen gezegend en in staat gesteld zijn, om lijdenden en wezenlijk ongelukkigen te helpen en te troosten. De begeerte, om, door een of ander middel, iets te kunnen bedrijven ter leeniging van kommer en smart, ter verpligtheid van den naasten en de ellende, voorzeker bij velen, van *Mees* en *Maas* in *Gelderland*, deed eene, door andere wenken bekende, schrijfster besluiten, tot het voorbereiden van een Romantisch Tafereel ten voordeele dier noodlijdenden, onder den titel: *Het reisje naar Gelderland, of de gevangene van Arnhem*.

Het is door den weg van inteekening op dit boekje, waarvan voor Breda gelegenheid stelde H. H. A. L. Kaldenbach, H. Baron Gruben en Boese & Comp., gelijktijdig bij de leeraars der onderscheidene gezindheden en eenige der voornaamste Boekhandelaren in dit koningrijk, dat zij hun verzoekt, hunne menschlievende gezindheid ook hierin aan den dag te willen leggen jegens een groot getal ongelukkigen, welke, door eene lange opvolging van moeilijke jaren, in de diepste armoede zijn gedompeld. Door dit middel toch zal men in de gelegenheid worden gesteld, om het montant der inschrijving dadelijk op de plaats der behoefte te kunnen uitreiken, zulks in tegenwoordig, bijzonder drukkenden tijd, daar de Uitgever het voornemen heeft, om de opbrengst voor te schieten, zonder op den afdruk van het werkje en de inzameling der penningen te wachten. —

Mogten vele menschen-vrienden hare zwakke pogingen schragen en ook anderen tot de deelneming aanmoedigen!

Veel geduld tot de lezing van dit boekje wordt van den Lezer niet gevergd, daar hetzelve in 6 à 7 vellen druks zal zijn begrepen en de prijs op slechts *f* 1,00 is bepaald.

Mogt het den Lezer soms vervelen de bekende, dikwijls doorreisde en beschreven streken nog eens in zijne verbeelding terug te roepen, de gedachte: „*Ach deed den armen web*" zal Lezer en Schrijfster voor den geest blijven zweven en tot eene aangename schadeloosstelling voor het weggegeven uurtje verstrekken.

De uitgave geschiedt te Nijmegen bij J. F. THIEME,

in het begin van Junij dezes jaars, tegen dadelijke betaling op kwitantie, terwijl de inteekening den 15. Maart aanstaande gesloten wordt en de Inzamelaars verzocht worden, den Uitgever alsdan eene opgave van het getal Exemplaren, door hen is ingeschreven, zoo mogelijk, franco te willen toezenden, ten einde, zonder verzuim, de penningen te kunnen overgeven.

De Marktprijzen als de vorige week.

APART EN NIEUW!

GROOTE VERKOOPING,

VAN

MEUBILAIRE GOEDEREN.

Op Vrijdag den 5den Maart 1830, en volgenden dag, in het Veilhuis op de Havermarkt te Breda, door het ministerie van de Heeren J. A. C. O. B. VAN NAERSSEN, Notaris, en G. J. S. B. H. T. MAN DEN ENDEN, Griffier, beide residerende te Breda, bestaande in:

Een Schoon Mahoniehouten KABINET, eene Moderne DIENCOMMODE, 2 SECRETAIRES, CONSOLTAFEL, COMMODES, GUERIDONS met Marmeren Bladen en andere MEUBELEN van MAHONIEHOUT; een aantal STOELEN, TAFELS, LEDEKANTEN, BEDDEN, MATRASSEN en TOEBEHOOREN van dien; een Groote Partij GORDIJNEN, SITSEN, en andere BEKLEEDSELEN, welke, zoo aan VOLLE STUKKEN als aan LAPPEN, zullen worden verkocht, eenige LAPPEN LAKEN, verscheidene SPIEGELS en PLATEN, PORSELEIN, GLAS- en STEENGOED, WERK, eenige groote Koperen BRAAD- en THEEPANNEN, benevens alle verdere soorten van KEUKENGERIEF. Een aantal VROUWEN- en MANNEKLEEDEREN, VLOERKLEEDEN, KAPPETTEN en veel andere VOORWERPEN, welken den dag voor de Verkooping, op de gewone uren, kunnen worden gezien.

Het Plaatselijk Bestuur van *Zundert* en *Wernhout* zal op Donderdag den 18de Maart 1830, des voormiddags ten tien ure, ter Secretarie te *Zundert* aanbesteden:

DE STEDEBOUW

Het Bestek en voorwaarden dezer Aanbesteding liggen, ter Secretarie voornoemd, voor een ieder ter lezing.

Zijnde inlichtingen omtrent het werk te bekomen bij den Architect P. HUIJSERS Az. te *Breda*.

Al de genen, die iets te vorderen hebben van L. A. DE GROOT, wonende te *Wagenberg*, bij Bekoming van geheele of gedeeltelijke minne, preferentie, indiven, voor of [illegible] 1830, opgave doen bij K. KUPPEN, in de Schoolstraat te *Breda*, Wijk [illegible] Bovendien Franco.

Bij BROESE & Comp., te *Breda*, is verschenen, en voor prijs gekomen:

ALMANAK

VAN DE

KONINKLIJKE MILITAIRE AKADEMIE.

Eerste Jaargang, 1830.

Verrijkt, behalve met een gepast gekleurden titel en vignet door [illegible], met eene gelithographeerde plaat, de Koninklijke Militaire Academie voorstellende, en [illegible] tevens spoedig [illegible] KWARTET, voor [illegible] Violoncello, van [illegible] Heldoorende getuigschriften voorzien, tegen ruime belooning.